

Ситник А. О., здобувачка вищої освіти 3 курсу, група УП-181
Науковий керівник – **Кичко І. І.**, д.е.н., професор
Національний університет «Чернігівська політехніка» (м. Чернігів, Україна)

ПОСИЛЕННЯ РОЛІ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ В МОТИВАЦІЙНОМУ ПРОЦЕСІ

В умовах ринкової економіки оплата праці значною мірою впливає на ефективність праці робітників, а отже і на діяльність організації в цілому. Правильна та ефективна організація оплати праці робітників, її форм та систем дозволить підвищити ефективність роботи всього підприємства.

Основне завдання заробітної плати полягає в стимулюванні виробничої поведінки співробітників компанії, спрямувавши їх на досягнення стратегічних завдань, що стоять перед нею. Іншими словами, це означає з'єднати матеріальні інтереси працівників із стратегічними завданнями організації.

Заробітна плата є важливим засобом підвищення зацікавленості працюючих у результатах своєї праці, її продуктивності, збільшення обсягів виробленої продукції, поліпшення її якості та асортименту. Збільшення ефективності суспільної продуктивності обумовлено, насамперед, збільшенням виробництва та поліпшенням якості роботи.

Розмір заробітної плати працівника за повністю виконану місячну (годинну) норму праці не може бути нижчим за розмір мінімальної заробітної плати. При обчисленні розміру заробітної плати працівника для забезпечення її мінімального розміру не враховуються доплати за роботу в несприятливих умовах праці та підвищеного ризику для здоров'я, за роботу в нічний та надурочний час, роз'їзний характер робіт, премії до святкових і ювілейних дат.

Розмір мінімальної заробітної плати встановлюється Верховною Радою України за поданням Кабінету Міністрів України не рідше одного разу на рік у законі про Державний бюджет України з урахуванням вироблених шляхом переговорів пропозицій спільного представницького органу об'єднань профспілок і спільного представницького органу об'єднань організацій роботодавців на національному рівні.

З 1 січня 2021 року мінімальна зарплата становитиме 6000 грн, а з 1 грудня - 6500 грн.

Трудові доходи працівника зазвичай визначаються його особистим трудовим внеском з урахуванням кінцевих результатів діяльності підприємства або фірми. Вони регулюються податками і максимальними розмірами не обмежуються. Мінімальний розмір оплати праці встановлюється законодавством.

Витрати на оплату праці складаються з:

- фонду основної заробітної плати;
- фонду додаткової заробітної плати;
- інших заохочувальних та компенсаційних виплат.

Також існує сучасний мотиваційний інструмент, який має назву компенсаційний пакет.

Компенсаційний пакет – це визначений набір засобів матеріальної та нематеріальної винагороди, які працівник отримує як компенсацію за надані підприємству час, здоров'я, знання, зусилля, результати роботи тощо.

Компенсаційний пакет має широкий спектр компонентів і формується на основі стратегії розвитку компанії, її фінансових можливостей та діагностики трудової мотивації персоналу.

До складу пакета можуть входити кошти підприємств, що спрямовуються на медичне обслуговування працівників на підприємстві, харчування працівників на підприємстві, витрати на транспорт, оплата освітніх, житлових потреб працівників.

Заробітна плата, як складова системи мотивації персоналу, повинна стимулювати зацікавленість працівників та спеціалістів у результатах праці, сприяти диференціації оплати праці залежно від її кількості та якості, раціональному витрачання коштів на заробітну плату, випереджаючим темпам зростання продуктивності праці порівняно з її оплатою.

Таким чином, основою матеріальної мотивації та стимулом праці при суспільному розподілі матеріальних благ є заробітна плата, яка ґрунтується на її раціональній організації. Усе це охоплює широке коло відносин людини у процесі її трудової поведінки на виробництві та соціальному житті.

Заробітна плата як елемент ринку праці є ціною робочої сили, яка стимулює робітників до ефективної роботи та високої віддачі. Матеріальне стимулювання можна вважати найбільш ефективним мотиваційним механізмом трудової діяльності працівників.

Список використаних джерел

1. Про оплату праці: Закон України від 24.03.95 р. № 108/95-ВР. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua>.
2. Богиня Д. П., Грішнова О. А. Основи економіки праці: навч. посібник. К.: Знання-Прес, 2000. 313с. Глава IX, с. 215-224, 235-240.
3. Лук'яненко Н. Д., Бунтовська Л. Л. Мотивація персоналу : навчальний посібник. Донецьк : ДонНУ, 2004. 302 с.

Сотник Є. В., здобувач вищої освіти
1 курсу магістратури, група ЗМЛСп-201
Науковий керівник – **Кичко І. І.**, д.е.н. професор
Національний університет «Чернігівська політехніка» (м. Чернігів, Україна)

ОСОБЛИВОСТІ СТРУКТУРИ ТА УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ У ЛІСОВОМУ ГОСПОДАРСТВІ ЧЕРНІГІВЩИНИ

В Україні розподіл лісів за категоріями залежно від основних виконуваних ними функцій здійснюється таким чином: на захисні ліси приходить 33% від загальної площі лісів; на рекреаційно-оздоровчі ліси - 15%; на експлуатаційні ліси - 38%; на ліси природоохоронного, наукового, історико-культурного призначення - 14%.

Підприємства лісового господарства Чернігівщини здійснюючи господарську, економічну діяльність підтримують в належному стані ліси також виконують екологічні, водоохоронні, захисні, санітарно-гігієнічні, оздоровчі, ресурсозабезпечуючі та інші функції. Переважна більшість підприємств має державну форму власності (по Україні частка державної форми власності становить 72 %).

Підприємства лісової галузі мають суттєвий вплив на ринок праці України. Так на них працює 49 202 особи. Що стосується Чернігівщини, то підприємства лісової галузі представлені Чернігівським, Корюківським, Остерським Добрянським Городнянським, Семенівським, Новгород-Сіверським, Прилуцьким та іншими видами лісгоспів.

У Чернігівському лісгоспі персонал представлений директором, головним інженером, головним механіком та фахівцями лісового, виробничого, економічного відділів та бухгалтерією.

Переважно виконання експлуатаційної функції лісгоспу покладено на лісовий відділ, де працюють головний лісничий, інженер з охорони та захисту лісів, інженер з лісовідновлення, провідний інженер та мисливствознавець.